

АППУ

**ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»**

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ БУКЛЕТ ДО СПІЛЬНОГО З ГУ ДПС У МІСТІ КИЄВІ ТА ВГО АППУ
ОНЛАЙН ВЕБІНАРУ ЗА ТЕМОЮ:**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ В ПЕРІОД
СКЛАДАННЯ РІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ»**

ЧАСТИНА 1

ВГО «Асоціація платників податків України»

ЗМІСТ

<i>I. Особливості складання декларації з податку на прибуток за 2024 рік, зокрема у разі надання благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги суб'єктами господарювання.....</i>	3
<i>II. Особливості заповнення звітності з ПДВ у разі надання благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги</i>	7
<i>Річний перерахунок ПДВ</i>	9
III. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ДПС № 6/2023 -Банки: зміна ставок, податок на прибуток.....	11
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	12
II. СТАВКИ	12
ЩОДО ПОЛОЖЕНЬ, ЯКІ НАБИРАЮТЬ ЧИННОСТІ З 01.01.2024.	12
ЩОДО ПОЛОЖЕНЬ, ЯКІ НАБРАЛИ ЧИННОСТІ З 08.12.2023.	13
III. ЗБИТКИ	13
IV. ПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ.....	15
1. БАНК МАЄ ВИЗНАЧИТИ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ЗА СТАВКОЮ 50 ВІДСОТКІВ ЗА ВЕСЬ 2023 РІК НАРОСТАЮЧИМ ПІДСУМКОМ ЧИ ЛИШЕ ЗА ПІДСУМКАМИ ОСТАННЬОГО ЗВІТНОГО КВАРТАЛУ ЦЬОГО РОКУ?.....	15
2. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ОПОДАТКОВУЮТЬСЯ ДИВІДЕНДИ, ВИПЛАЧЕНІ БАНКІВСЬКОЮ УСТАНОВОЮ У 2023 РОЦІ?.....	15
3. ЯКЩО БАНК У ЗВІТНИХ ПЕРІОДАХ КВАРТАЛ, ПІВРІЧЧЯ ТА ТРИ КВАРТАЛИ 2023 РОКУ ВРАХОВУВАВ У ЗМЕНШЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПОДАТКОВІ ЗБИТКИ ЗА ПОПЕРЕДНІ ПЕРІОДИ (ВІДОБРАЖАВ ЇХ У СКЛАДІ РІЗНИЦЬ У ДОДАТКУ РІ ДО ДЕКЛАРАЦІЇ), ТО ЯКИМ ЧИНОМ СЛІД ВІДОБРАЗИТИ У ДЕКЛАРАЦІЇ ЗА 2023 РІК ВИПРАВЛЕНІ ПОКАЗНИКИ?.....	16
4. ЯКА СУМА «ПОДАТКОВИХ ЗБИТКІВ» ПІДЛЯГАЄ ВРАХУВАННЮ У ЗМЕНШЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ, ПОЧИНАЮЧИ ЗІ ЗВІТНИХ ПЕРІОДІВ 2024 РОКУ?	16
5. БАНК У ГРУДНІ 2023 РОКУ ВИЯВИВ ПОМИЛКУ, ЯКА ПРИЗВЕЛА ДО ЗАНИЖЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК У ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 2023 РОКУ ЗА ЯКІ ПЕРІОДИ ТРЕБА ПОДАТИ УТОЧНЕНІ РОЗРАХУНКИ І ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ОБЧИСЛЮВАТИ ПОДАТОК НА ПРИБУТОК? ЧИ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ШТРАФНІ САНКЦІЇ У РАЗІ УТОЧНЕНЬ?17	17
6. ПІСЛЯ ПОДАЧІ ДЕКЛАРАЦІЇ ЗА 2023 РІК БАНК ВИЯВИВ ПОМИЛКУ, ЯКА ПРИЗВЕЛА ДО ЗАНИЖЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ЗА 2023 РІК. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ СЛІД ОБЧИСЛЮВАТИ ПОДАТОК НА ПРИБУТОК В УТОЧНеноМУ РОЗРАХУНКУ?	18
7. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ОПОДАТКОВУВАТИМЕТЬСЯ СКОРИГОВАНИЙ ПРИБУТОК КОНТРОЛЬОВАНОЇ ІНОЗЕМНОЇ КОМПАНІЇ БАНКУ ЗА 2023 РІК ТА НАСТУПНІ РОКИ?	18

I. Особливості складання декларації з податку на прибуток за 2024 рік, зокрема у разі надання благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги суб'єктами господарювання

Підпунктом [49.2 статті 49 ПКУ](#) встановлено, що платники податків зобов'язані за кожний встановлений Кодексом звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є.

Згідно з [пунктом 137.4 статті 137 ПКУ](#) податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених пунктом 137.5 статті 137, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік.

Податкова декларація розраховується наростаючим підсумком.

Податкові декларації з податку на прибуток підприємств за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року подаються протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року ([п. 49.18 ст. 49 ПКУ](#)).

За результатами господарської діяльності за 2023 рік останній день подання декларації з податку на прибуток – 29 лютого 2024 року.

Хто подає декларації з податку на прибуток за 2023 рік?

Це:

1. платники податку на прибуток з обсягами доходу, визначеного за показниками Звіту про фінансові результати за попередній річний звітний період, більше 40 млн. грн. (квартальні) і менше 40,0 млн. грн. (річні);
2. зареєстровані протягом 2023 року (новостворені) за період діяльності у звітному (податковому) році;
3. платники податку, які ліквідуються у 2023 році подають ліквідаційну декларацію (для яких останнім податковим (звітним) періодом вважається період, на який припадає дата ліквідації);
4. юридичні особи, які обрали спрощену систему оподаткування, у разі виплати доходів нерезиденту із джерелом їх походження з України, що оподатковуються згідно з [пунктом 141.4 статті 141 ПКУ](#);
5. фізичні особи – підприємці, у тому числі, які обрали спрощену систему оподаткування, та фізичні осіб, які провадять незалежну професійну діяльність,

у разі виплати доходів нерезиденту із джерелом їх походження з України, що оподатковуються згідно з [пунктом 141.4 статті 141 ПКУ](#);

6. суб'єкти господарювання, які перейшли із спрощеної системи оподаткування на загальну (зокрема, з 01.08.2023 з 2% єдиного податку на загальну систему оподаткування) із декларуванням показників за період перебування на зальній системі оподаткування;
7. також, за результатами 2023 року подають **Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації та річну фінансову звітність неприбуткові підприємства (установи, організації)**, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною, у разі наявності показників для декларування.

Фінансова звітність або звіт про фінансовий стан (**баланс**) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (**звіт про фінансові результати**), є додатком до податкової декларації з податку на прибуток підприємств, **Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації та є її невід'ємною частиною**.

Звертаємо увагу, що

форма для подання Декларації з податку на прибуток затверджена [наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 2015 року № 897](#) (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 20 лютого 2023 року № 101); **електронна форма** для подання за **2023 рік - J0100125**.

форма Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації затверджена [наказом Міністерства фінансів України від 17 червня 2016 року № 553](#), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 липня 2016 року за № 932/29062 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 28 квітня 2017 року № 469)

електронна форма для подання за **2023 рік - J01019**.

На що звернути увагу при поданні звітності з податку на прибуток за 2023 рік.

✓ **Платникам, у разі надання благодійної, гуманітарної, матеріальної допомоги**

Для надавачів благодійної, гуманітарної, матеріальної допомоги підпунктом [140.5.9 пункту 140.5 статті 140 ПКУ](#) передбачається збільшення фінансового результату податкового (звітного) періоду на суму коштів або вартості товарів,

виконаних робіт, наданих послуг, **безоплатно перерахованих** (переданих) протягом звітнього (податкового) року **неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій** на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг (крім неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика відповідно до закону, та неприбуткових організацій, до яких застосовуються положення підпункту 140.5.14), у розмірі, що перевищує **4 відсотки оподатковуваного прибутку попереднього звітнього року** (зазначене збільшення фінансового результату відображається в додатку РІ до декларації з податку на прибуток з подальшим перенесенням в рядок 03РІ декларації).

Водночас, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України відповідно до [п. 69 підр. 10 розд. XX ПКУ](#) коригування, встановлені підпунктом [140.5.9 ПКУ](#) не проводяться та об'єкт оподаткування податком на прибуток не збільшується **щодо:**

- сум коштів;
- вартості спеціальних засобів індивідуального захисту (касок, бронежилетів, виготовлених відповідно до військових стандартів);
- вартості технічних засобів спостереження;
- вартості лікарських засобів та медичних виробів;
- вартості засобів особистої гігієни;
- вартості продуктів харчування;
- вартості предметів речового забезпечення;
- вартості інших товарів, виконаних робіт, наданих послуг за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України;
- сум наданої гуманітарної допомоги з дотриманням вимог законодавства України про гуманітарну допомогу у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Зазначені активи мають бути добровільно перераховані (передані):

- Збройним Силам України;
- Національній гвардії України;
- Службі безпеки України;
- Службі зовнішньої розвідки України;
- Державній прикордонній службі України;
- Міністерству внутрішніх справ України;
- Управлінню державної охорони України;
- Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України;

- Іншим утвореним військовим формуванням, їх з'єднанням, військовим частинам, підрозділам, установам та організаціям, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету.

Така передача має бути для потреб забезпечення оборони держави та надання гуманітарної допомоги у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Крім того, благодійність може бути спрямована також:

органам сфери цивільного захисту,

закладам охорони здоров'я державної та комунальної власності,

- а також у вигляді коштів, перерахованих на спеціальні рахунки Національного банку України для збору коштів.

Тобто, у разі дотримання вищезазначених вимог коригування, встановлені підпунктом [140.5.9 ПКУ](#) не проводяться, а сума операції відображається в додатку III (податкові пільги) до декларації з податку на прибуток підприємства.

Крім того, окремі приклади щодо податкових наслідків за операціями з надання благодійної, гуманітарної допомоги наведено в Інформаційному листі ДПС № 7/2022.

- ✓ Також, за результатами декларування за 2023 рік звернути увагу банківським установам

[Законом України, від 21.11.2023 № 3474-IX](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків» змінено ставку податку на прибуток для банків на 50% за результатами 2023 року та у разі сплати авансових внесків при виплаті дивідендів відповідно до [ст. 57.1¹ ПКУ](#).

Також, за результатами 2023 року банки не застосовують положення, передбачені підпунктом 140.4.4 пункту 140.4 статті 140 ПКУ та не зменшують фінансовий результат до оподаткування на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років.

Якщо за попередні звітні періоди застосовувались положення [п.п. 140.4.4 пункту 140.4 статті 140 ПКУ](#) та/або положення [ст. 57.1¹ ПКУ](#) щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток при виплаті дивідендів за ставкою 18 відсотків, то у складі декларації з податку на прибуток підприємств за 2023 рік відображаються уточнені

показники та не застосовуються санкції, передбачені статтею [50 ПКУ](#). У разі виникнення додаткового грошового зобов'язання, за результатами уточнення показників, таке грошове зобов'язання **підлягає сплаті у строки**, встановлені для сплати податкового зобов'язання **за результатами 2023 року**.

Сума збитків минулих податкових (звітних) років, не врахована у зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, у тому числі отриманих з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, зменшує фінансовий результат до оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів починаючи з 1 січня 2024 року в порядку, визначеному підпунктом [140.4.4 пункту 140.4 статті 140 ПКУ](#).

II. Особливості заповнення звітності з ПДВ у разі надання благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги

Правові основи благодійної діяльності в Україні визначено у [Законі України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" від 05 липня 2012 року № 5073-VI](#) (далі - Закон № 5073).

Благодійна діяльність - це добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених [Законом № 5073](#) цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара (підпункт 2 частини першої статті 1 Закону № 5073).

Суб'єктами благодійної діяльності є **благодійні організації**, які утворені та діють відповідно до [Закону № 5073](#), а також **інші благодійники та бенефіціари** (частина перша [статті 4 Закону № 5073](#)).

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з:

- **постачання товарів**, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з **безоплатної передачі**;

- **постачання послуг**, місце постачання яких розташоване на митній території України ([п.п. «а» та «б» п. 185.1 ст. 185 розділу V ПКУ](#))

Безоплатно надані товари, роботи, послуги:

товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів;

роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості;

товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використані нею ([підпункт 14.1.13 пункту 14.1 статті 14 розділу I ПКУ](#)).

Таким чином, оподаткуванню ПДВ підлягають операції з постачання товарів/послуг, що є об'єктом оподаткування ПДВ.

ПКУ встановлено режим звільнення від оподаткування ПДВ операції з надання благодійної допомоги, зокрема **безоплатне постачання** товарів/послуг **благодійним організаціям**, а також **надання** такої допомоги **благодійними організаціями** **набувачам**. ([підпункт 197.1.15 пункту 197.1 статті 197 розділу V ПКУ](#)).

Умовами звільнення від оподаткування ПДВ, зокрема, є:

однією із сторін при здійсненні таких операцій є обов'язково суб'єкт, що має статус **благодійної організації**;

постачання благодійної допомоги повинно бути **безоплатним**;

благодійна допомога **не надається** у вигляді **підакцизних товарів, цінних паперів, нематеріальних активів і товарів/послуг**, призначених для використання в **господарській діяльності**.

У разі недотримання вказаних вимог режим звільнення не застосовується та вони оподатковуються у загальнозстановленому порядку.

Податкова декларація з ПДВ складається та подається відповідно до Податкового кодексу України та Порядку, затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21](#).

Операції з **надання благодійної допомоги** у вигляді безоплатно наданих **товарів/послуг благодійній організації**, або **благодійною організацією**, до яких застосовується режим звільнення відповідно до підпункт [197.1.15 ПКУ](#), відображаються у рядку 5.1 декларації з ПДВ та одночасно у Додатку Д5 до декларації. В Додатку Д5 такі операції зазначаються у Таблиці 2, вказується код пільги 14060424.

Операції з надання благодійної, гуманітарної або матеріальної допомоги товарами/послугами не благодійній організації, на які не розповсюджуються звільнення від оподаткування ПДВ, відображається в у рядках 1.1, 1.2 або 1.3 в залежності від ставки ПДВ, за якою такі операції оподатковуються (20%, 7% або 14% відповідно).

Надання **благодійної, гуманітарної або матеріальної** допомоги виключно в **грошовій формі** не підпадає під визначення операцій з постачання товарів або послуг та не є об'єктом оподаткування ПДВ, у податковій звітності з ПДВ не відображається.

Річний перерахунок ПДВ

[Статтею 199 ПКУ](#) регламентується порядок пропорційного віднесення сум ПДВ до податкового кредиту у разі здійснення платником податку оподатковуваних та неоподатковуваних ПДВ операцій.

Платники, які здійснюють протягом року одночасно оподатковувані ПДВ та звільнені від оподаткування ПДВ операції, мають нараховувати податкові зобов'язання відповідно до [пункту 199.1 ПКУ](#) в кожному звітному періоді, у якому відбувалось придбання товарів/послуг, які використовуються в таких операціях. Таке нарахування здійснюється в кожному податковому періоді, навіть за відсутності в періоді звільнених операцій.

Такі податкові зобов'язання мають нараховуватись платниками виходячи з вартості придбаних товарів/послуг, які використовуються в оподатковуваних та звільнених операціях, відповідно до частки, розрахованої згідно з [п.199.2 ПКУ](#) виходячи з обсягів оподатковуваних/неоподатковуваних операцій за попередній календарний рік.

[Пунктом 199.2 статті 199 ПКУ](#) встановлено, як саме обчислюється частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях. Згідно з цим пунктом частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях визначається у відсотках як відношення обсягів з постачання оподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за попередній календарний рік до сукупних обсягів постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за цей же попередній календарний рік.

Платники, які починають здійснювати оподатковувані/неоподатковувані операції протягом року, розраховують таку частку в першому звітному періоді, в якому такі операції починають здійснюватись та використовують до кінця поточного року.

Оскільки сумою часток використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних та в неоподатковуваних операціях є одиниця, а якщо обчислювати ці частки у відсотках, то 100 %, саме таким чином і здійснюється розрахунок таких часток в додатку 6 (Д6) до декларації з податку на додану вартість:

графу 6 таблиці 1 додатка 6 (Д6) до декларації "Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях" обчислюється як співвідношення у відсотках обсягу оподатковуваних операцій (графу 5 таблиці 1 додатка 6 (Д6) до декларації) до загального обсягу постачання (графу 4 таблиці 1 додатка 6 (Д6) до декларації);

графа 7 таблиці 1 додатка 6 (Д6) до декларації "Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях" обчислюється як різниця між 100 відсотками і значенням графи 6 таблиці 1 додатку 6 (Д6) до декларації.

Донарахування таких податкових зобов'язань здійснюється шляхом складання зведеної податкової накладної не пізніше останнього календарного дня відповідного звітнього періоду. Така податкова накладна підлягає реєстрації в ЄРПН за загальнозстановленими правилами.

За підсумками року, зокрема 2023, такі платники мають здійснити перерахунок частки використання товарів/послуг та необоротних активів в оподатковуваних операціях виходячи з фактичних обсягів проведених протягом року оподатковуваних та неоподатковуваних операцій. ([п.199.4 ст.199 ПКУ](#)).

Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях, визначена з урахуванням норм [пунктів 199.2 - 199.4 статті 199 ПКУ](#), застосовується для проведення коригування сум податку, які відносяться до податкового кредиту за операціями, зазначеними у [пункті 199.1 статті 199 ПКУ](#). Результати перерахунку сум податкового кредиту відображаються у податковій декларації за останній податковий період року (Додаток 6 (Д6) до декларації з ПДВ).

Суть операції, яку має в кінці року здійснити платник, полягає в тому, щоб привести у відповідність суму отриманого протягом року податкового кредиту до того розміру, який дозволено ПКУ виходячи із співвідношення обсягів оподатковуваних і неоподатковуваних операцій.

Тобто на суму податку на додану вартість, яка протягом звітнього року мала бути включена до складу податкового кредиту (при цьому враховується сума податку, як включена до податкового кредиту, так і та, яка підлягала включенню до податкового кредиту, але не була до нього включена), і яка відповідає частці обсягу неоподатковуваних операцій в загальному обсязі операцій з постачання товарів/послуг, платник податку повинен донарахувати податкові зобов'язання.

Донарахування податкових зобов'язань здійснюється шляхом складання розрахунків коригування до податкових накладних, складених протягом року відповідно до [пункту 199.1 статті 199 ПКУ](#).

У разі не здійснення платником перерахунку частки використання товарів/послуг та необоротних активів в оподатковуваних операціях в останньому звітньому періоді року, та при проведенні документальної перевірки буде виявлено заниження податкових зобов'язань за рахунок не проведення цього перерахунку,

ПКУ передбачена відповідальність у вигляді штрафної санкції в розмірі 10, 25 або 50 відсотків такого заниження відповідно до [статті 123 ПКУ](#).

Як виключення, пропорційне відношення сум ПДВ до податкового кредиту не здійснюється при проведенні операцій, передбачених [п.196.1.7 ст.196 ПКУ](#) (реорганізація юр. осіб), [п. 197.1.28](#) (компенсація на покриття різниці між фактичними витратами та фіксованими тарифами у вигляді виробничої дотації з бюджету), п. 197.11 (проекти на кошти міжнародної технічної допомоги) [та 197.24 ст. 197 ПКУ](#) (здійснення благодійного телекомунікаційного повідомлення на благодійні цілі).

III. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ДПС № 6/2023 -Банки: зміна ставок, податок на прибуток

Цей інформаційний лист присвячено питанням, що можуть виникнути у банків з огляду на ухвалення Верховною Радою [України Закону України від 21 листопада 2023 року № 3474-IX](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків» (далі – Закон № 3474).

Закон № 3474 набрав чинності з 08.12.2023.

Цей лист має інформаційний характер та не є індивідуальною податковою консультацією, оскільки не базується на особливостях фактичних обставин операцій конкретного платника податку. Інформаційний лист ґрунтується на положеннях чинного законодавства України та практики його застосування, які можуть змінитися в майбутньому.

Кожен платник податку у порядку, визначеному статтею 52 Податкового кодексу України, може звернутися до контролюючого органу з наведенням фактичних обставин операцій та наданням відповідних матеріалів для отримання індивідуальної податкової консультації.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ВИКОРИСТАНІ В ЦЬОМУ РОЗ'ЯСНЕННІ:

1. Податковий кодекс України (далі – ПКУ);

2. Закон України від 21 листопада 2023 року [№ 3474-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків»](#);

3. Податкова декларація з податку на прибуток підприємств, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 зі змінами (далі – Декларація).

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

[Законом № 3474](#) змінено підходи до оподаткування прибутку банків, зокрема переглянуто ставки податку на прибуток банків.

Новацією [Закону № 3474](#) є:

- встановлення за 2023 рік підвищеної базової ставки податку на прибуток у розмірі 50 відсотків (у тому числі для сплати авансових внесків при виплаті дивідендів), а починаючи зі звітних періодів 2024 року та у подальші роки базової ставки у розмірі – 25 відсотків (замість діючої на сьогодні базової ставки у розмірі 18 відсотків);
- заборона на врахування у 2023 році непогашених податкових збитків минулих років у зменшення об'єкту оподаткування з правом на таке врахування, починаючи зі звітних періодів 2024 року до повного їх погашення.

II. СТАВКИ

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ!

ЩОДО ПОЛОЖЕНЬ, ЯКІ НАБИРАЮТЬ ЧИННОСТІ З 01.01.2024.

Положеннями нового [п. 136.1-1 ст. 136 ПКУ](#), внесеного [Законом № 3474](#), визначено види доходів, до яких застосовується базова (основна) ставка податку на прибуток у розмірі 25 відсотків, зокрема, при:

- оподаткуванні прибутку банку, у порядку встановленому [п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ](#);
- оподаткуванні скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії банку, визначеного відповідно до [ст. 39-2 ПКУ](#);
- застосуванні положень [п. 57.1-1 ст. 57 ПКУ](#) до виплати дивідендів банками.

ЩОДО ПОЛОЖЕНЬ, ЯКІ НАБРАЛИ ЧИННОСТІ З 08.12.2023.

За результатами податкового (звітнього) 2023 року базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств для цілей оподаткування прибутку банків, а також для застосування щодо банків положень [п. 57.1-1 ст. 57 ПКУ](#) становить 50 відсотків.

Сума податку на прибуток підприємств за 2023 рік за ставкою 50 відсотків визначається за звітний період – 2023 рік у Декларації за такий податковий (звітний) рік. Нарахування та сплата грошового зобов'язання з податку на прибуток підприємств за попередні податкові (звітні) періоди 2023 року (квартал, півріччя та три квартали) за базовою (основною) ставкою, що діяла до набрання чинності Законом № 3474, тобто 18 відсотків, не є порушенням правил нарахування та сплати грошового зобов'язання з податку на прибуток підприємств (прим. 1).

Важливо!

Після набрання чинності [Законом №3474](#) банки повинні визначити податкові зобов'язання щодо податку на прибуток за увесь 2023 рік за ставкою 50 відсотків.

Підлягають перерахунку за збільшеною ставкою для оподаткування податком на прибуток підприємств (50 відсотків) виплачені банками протягом 2023 року дивіденди.

Довідково: емітент корпоративних прав, який приймає рішення про виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам), нараховує та вносить до бюджету авансовий внесок із податку на прибуток (прим. 2);

розрахунок сум авансових внесків наводиться у додатку АВ до Декларації.

ІІІ. ЗБИТКИ

За результатами податкового (звітнього) 2023 року банки:

- не застосовують положення, передбачені [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#);
- не зменшують фінансовий результат до оподаткування на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років.

У разі застосування за попередні податкові (звітні) періоди 2023 року положень, передбачених [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#), та/або сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств, передбачених [п. 57.1-1 ст. 57 ПКУ](#) за ставкою 18 відсотків, у складі Декларації за 2023 рік банки відображають уточнені показники (суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних періодів, суми

авансових внесків з податку на прибуток підприємств при виплаті дивідендів за ставкою 50 відсотків), що містяться у поданих ними раніше Деклараціях (прим. 3).

У разі відображення уточнених показників із вищезазначених підстав санкції, передбачені [ст. 50 ПКУ](#), не застосовуються. У разі виникнення додаткового грошового зобов'язання, яке виникає внаслідок уточнення показників, таке грошове зобов'язання підлягає сплаті у строки, встановлені для сплати податкового зобов'язання щодо податку на прибуток за результатами 2023 року.

Довідково: за загальними правилами платники податку на прибуток зменшують об'єкт оподаткування на суму накопичених податкових збитків минулих податкових (звітних) років до повного їх списання, але з урахуванням обмежень для великих платників податків (прим. 4).

Різниця у вигляді суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових звітних періодів, на яку зменшується об'єкт оподаткування податком на прибуток, відображається у р. 3.2.4 додатка РІ до рядка 03 РІ Декларації.

Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, не врахована у зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, у тому числі отриманого з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, зменшує фінансовий результат до оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів, починаючи з 1 січня 2024 року, в порядку, визначеному [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#).

Тож, якщо після перерахунків розмір податкового зобов'язання збільшиться, то банки сплачують різницю такого зобов'язання до бюджету протягом 10 днів після граничного терміну подання річної Декларації.

На замітку: у разі самостійного виправлення платником податків із дотриманням порядку, вимог та обмежень, визначених [статтею 50 ПКУ](#), помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання у звітних (податкових) періодах, які припадають на період дії воєнного стану, такі платники звільняються від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#), та пені (прим. 5).

Крім того, тимчасово на період з 1 серпня 2023 року до припинення або скасування воєнного стану на території України у разі самостійного виправлення платником податків з дотриманням порядку, вимог та обмежень, визначених [статтею 50 ПКУ](#), помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання, такий платник звільняється від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#), та пені (прим. 6).

IV. ПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ

1. БАНК МАЄ ВИЗНАЧИТИ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ЗА СТАВКОЮ 50 ВІДСОТКІВ ЗА ВЕСЬ 2023 РІК НАРОСТАЮЧИМ ПІДСУМКОМ ЧИ ЛИШЕ ЗА ПІДСУМКАМИ ОСТАННЬОГО ЗВІТНОГО КВАРТАЛУ ЦЬОГО РОКУ?

Базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств для цілей оподаткування прибутку банків 50 відсотків застосовується для визначення податкового зобов'язання з податку на прибуток за результатами усього податкового (звітного) 2023 року.

Для цього у рядку 06 Декларації вказується розрахована наростаючим підсумком за ставкою 50 відсотків сума податку на прибуток за період з 1 січня до 31 грудня 2023 року, а значення рядку 18 Декларації за 2023 рік дорівнює значенню рядку 17 Декларації за попередній звітний (податковий) період цього року (з урахуванням уточнень, якщо такі мали місце у звітному році).

2. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ОПОДАТКОВУЮТЬСЯ ДИВІДЕНДИ, ВИПЛАЧЕНІ БАНКІВСЬКОЮ УСТАНОВОЮ У 2023 РОЦІ?

Для визначення суми авансових внесків із податку на прибуток підприємств із сум дивідендів, що сплачені до дати набрання чинності [Закону № 3474](#), банками застосовувалась чинна у відповідному періоді основна (базова) ставка податку у розмірі 18 відсотків.

Якщо дивіденди сплачуються у 2023 році після набрання чинності [Закону № 3474](#), для визначення суми авансових внесків банками застосовується основна (базова) ставка податку у розмірі 50 відсотків.

!!!! При цьому у Декларації за 2023 рік банк має здійснити перерахунок суми авансових внесків за весь 2023 рік за ставкою 50 відсотків.

Тому у рядку 6 додатка АВ до річної Декларації сума авансового внеску у зв'язку із виплатою дивідендів (прирівняних до них платежів), що має бути сплачена у звітному (податковому) періоді та яка переноситься в рядок 20 АВ Декларації, визначається, виходячи зі значення рядка 5 цього додатку, за ставкою 50 відсотків. Сума додаткового зобов'язання з податку на прибуток у вигляді авансового внеску з дивідендів обраховується за ставкою 50 відсотків та зазначається у рядку 22

Декларації і підлягає сплаті протягом 10 днів після граничного терміну подання річної Декларації.

Одночасно сума авансових внесків із дивідендів, обрахована за ставкою 50 відсотків, відображається у рядку 16.2 додатка ЗП до рядка 16 ЗП Декларації та зменшує нараховану суму податку на прибуток банку за 2023 рік.

3. ЯКЩО БАНК У ЗВІТНИХ ПЕРІОДАХ КВАРТАЛ, ПІВРІЧЧЯ ТА ТРИ КВАРТАЛИ 2023 РОКУ ВРАХОВУВАВ У ЗМЕНШЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПОДАТКОВІ ЗБИТКИ ЗА ПОПЕРЕДНІ ПЕРІОДИ (ВІДОБРАЖАВ ЇХ У СКЛАДІ РІЗНИЦЬ У ДОДАТКУ РІ ДО ДЕКЛАРАЦІЇ), ТО ЯКИМ ЧИНОМ СЛІД ВІДОБРАЗИТИ У ДЕКЛАРАЦІЇ ЗА 2023 РІК ВИПРАВЛЕНІ ПОКАЗНИКИ?

У додатку РІ до Декларації банку за звітний податковий 2023 рік рядок 3.2.4 не заповнюється.

4. ЯКА СУМА «ПОДАТКОВИХ ЗБИТКІВ» ПІДЛЯГАЄ ВРАХУВАННЮ У ЗМЕНШЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ, ПОЧИНАЮЧИ ЗІ ЗВІТНИХ ПЕРІОДІВ 2024 РОКУ?

Починаючи зі звітних періодів 2024 року, у зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств враховується непогашена сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років станом на 01.01.2023, збільшена на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування, що виникла за підсумками 2023 звітного року. Таке врахування здійснюється з урахуванням обмежень, визначених [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#) для великих платників податків.

Довідково: погашеними вважаються суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, для яких одночасно виконуються дві такі умови:

- а) ці суми були включені до розрахунку об'єкта оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів;
- б) за рахунок цих сум було зменшено позитивне значення об'єкта оподаткування (прибуток) відповідних податкових (звітних) років, обраховане відповідно до п.п.

[134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ](#) без урахування непогашеного від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років (прим. 7).

5. БАНК У ГРУДНІ 2023 РОКУ ВИЯВИВ ПОМИЛКУ, ЯКА ПРИЗВЕЛА ДО ЗНИЖЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК У ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 2023 РОКУ ЗА ЯКІ ПЕРІОДИ ТРЕБА ПОДАТИ УТОЧНЕНІ РОЗРАХУНКИ І ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ОБЧИСЛЮВАТИ ПОДАТОК НА ПРИБУТОК? ЧИ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ШТРАФНІ САНКЦІЇ У РАЗІ УТОЧНЕНЬ?

У такому разі застосовуються загальні правила для виправлення помилок, допущених при визначенні податкового зобов'язання. При цьому податкове зобов'язання в уточнюючій Декларації визначається за чинною до дати набрання чинності Закону № 3474 ставкою податку на прибуток (18 відсотків).

У разі відображення уточнених показників штрафи та пеня на суму заниженого податкового зобов'язання не нараховуються та не сплачуються з підстав, визначених [п.п. 69.38 п. 69 підр. 10 розд. XX ПКУ](#).

Водночас банк у складі податкової декларації з податку на прибуток за 2023 рік здійснює перерахунок податкових зобов'язань за весь 2023 рік без застосування штрафних санкцій та пені.

У рядку 06 Декларації за 2023 рік вказується розрахований наростаючим підсумком (з урахуванням уточнення за перший квартал), показник податкового зобов'язання з податку на прибуток, визначений за ставкою 50 відсотків.

Значення рядка 18 Декларації дорівнює значенню рядка 17 Декларації за попередній звітний (податковий) період поточного року (з урахуванням уточнення).

6. ПІСЛЯ ПОДАЧІ ДЕКЛАРАЦІЇ ЗА 2023 РІК БАНК ВІЯВИВ ПОМИЛКУ, ЯКА ПРИЗВЕЛА ДО ЗАНИЖЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ЗА 2023 РІК. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ СЛІД ОБЧИСЛЮВАТИ ПОДАТОК НА ПРИБУТОК В УТОЧНЕНОМУ РОЗРАХУНКУ?

Податкове зобов'язання в уточнюючому розрахунку визначається за базовою ставкою податку на прибуток у розмірі 50 відсотків.

7. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ОПОДАТКОВУВАТИМЕТЬСЯ СКОРИГОВАНИЙ ПРИБУТОК КОНТРОЛЬОВАНОЇ ІНОЗЕМНОЇ КОМПАНІЇ БАНКУ ЗА 2023 РІК ТА НАСТУПНІ РОКИ?

Враховуючи те, що до скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії застосовується базова (основна) ставка податку (прим. 8), то за 2023 рік базова (основна) ставка податку на прибуток для контрольованої іноземної компанії банку становить 50 відсотків, на наступні роки, починаючи з 2024 року, – 25 відсотків.

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-Д а/с25

З організаційних питань телефонувати Вікторії
Беспаловій 067-793-00-15

З проблемних питань щодо захисту Ваших прав та
законних інтересів звертатися до

Лесі Кашпур 067-266-14-85

info-appu@ukr.net